

»Tov. Deržaj (pravilno Držaj!) z Viča je proglasil zborovanje za »svinjsko zborovanje«. Pokazal je svoj estetični okus. Pa ne samo to. Poskušal je tudi zasmehovati starejšo tovariš, kar so mu mnogi zamerili (vsi ne!), ki so dali izraza v medključih. — Zborovanje učiteljskega društva za ljubljansko okolico dne 20. novembra t. l. sem se res udeležil. Tudi govoril sem. Besede, ki sem jih izustil, se glasijo: Tovarišice, tovariši! Zgodilo se je, kar smo vsi že davno želeli. Seme, ki je bilo sejano, je rodilo zdrav sad. Današnjega zbora so se udeležili tudi tovariši, člani bivše »Slomskove zveze«. Prišli so, da si prijateljsko sežemo v roko. Žalostno pa je, da morajo oni kot mi poslušati razne svinjarije, ki so se dogajale v učiteljskem društvu za ljublj. okolico. (Nanašalo se je to na poročilo o gospodarskem stanju in poslovanju za nazaj.) Ko sem jaz, podpisani, govoril, je nekdo starejših zaklical: Povej no, koliko si že naredil, koliko časa že učiš, ti mladoletni! Odgovoril sem: To nimam z dejstvom prav nič opravka; tudi mlečnozobi imajo pravico govoriti! In dalje: »Poskušal je zasmehovati tudi starejšo tovarišo...« Moj zgoraj navedeni odgovor na medključ, ki ga je gotovo napravil starejši tovariš, pove vse. Gospoda okoli »Edinstva« bo gotovo uvidela, da me »pravični« sodniki ne bodo za vekomaj zavrgli! Zajedno tudi pričakujem, in prepričan sem, da bodo gotovi starejši gospodje tovariši v prihodnje nam mlajšim bolj prizanesljivi, kot so bili do sedaj, to se pravi: Oni ne bodo žalili, oni bodo spoštovali svobodo govora, oni se ne bodo ravnali po besedah tov. Šmajdka: »Če bo Ribičič govoril, bom tako tulil (ali kričal), da ne bo mogel govoriti!« V Ljubljani, na dan sv. Melhijada leta 1926. — Držaj.

— Tov. Knaflič piše v »Edinstvu« št. 3: »Tudi mi ne branimo nikomur biti klerikal, socijalist ali komunist, zahtevamo pa od njih, da morajo imeti v svojem programu izraz narodnega in državnega edinstva.« Tt., mišljeni pod besedico »mi«, naj pogledajo nekoliko v naše šolske zakone, kjer bodo našli n. pr. Fink III/12 od ministrstva prosvete izdano naredbo: »Da svi učitelji... nastanu svim energijom svoje snage, da pojačajo uverenje u narodu ujedinstvo ove države i da mu uliju veru u državno vlast; da u svakoj prilici i delom i rečju izgleda nesuglasice... da se ni sami činovnici ne zabogave...« Za svako nepoštovanje ove naredbe dostavite mi, da bi se prema odgovornim licima po zakonu postúpilo.« Dalje čitajte tt. »mi« Fink V/185: »... Pojem patriotizma ne sme biti za učiteljstvo prazna fraza, temveč globokejša resnica, ki naj jo patrijotičen učitelj dejansko izjavi in za katero je tudi pripravljen v svojem življenjskem poklicu prinašati žrtve ne glede na tozadevne zasebne predpise. V imenu patriotizma škodovati javnemu imetju in državnim blaginjam ne more biti v soglasju s moralnim gledanjem na učiteljski poklic.« »Mi« tovariši, vprašam: kdo ima prav: Knaflič ali Baltič?

»Živi hrast«.

— »Slovenec« od 30. dec. 1926 št. 296 prinaša sledečo notico: — Za učiteljstvo. Učiteljsko društvo za kočevski okraj. V informacijo sporočamo, da prijavnice podpisite, storite druge društvene obveznosti ter da ostanemo do obnove zbora še vedno člani društva. — Završnik Alfonz.

— Izkaz o napredku, matični listi in nova navodila. Vendar se je izpolnila z odlokom velikega župana ljublj. oblasti z dne 7. dec. 1926, P. br. 8211, naša zahteva, da naj se odpuštnice in odhodnice izdajajo posebe, t. j., kakor določuje § 95, oziroma § 100 dok. šol. i. u. r. Pa doslej sam izkaz tudi ni mogel odgovorjati matičnemu listu! V matičnih listih si lahko izdal odpuštnico (odhodnico) s povprečnimi redi, v izkazih pa vse to manjka. Učiteljstvo pa še ni zadovoljno s to novo odredbo! Treba je izkaze in matične liste še precej izpopolniti! Naj bi naša šolska oblast sklicala upravitelje, ki imajo vsaj že nekaj izkušenj o spisovanju in vodstvu novih uradnih listin, ali pa jih vsaj drugače zaslila. In na podlagi teh izjav naj bi šolska oblast izdala končnoveljavna navodila. Ze naprej pa povemo, da bi izkazi morali imeti več listov za vpisovanje redov. Ti listi bi služili pri onih učencih, ki se priseljujejo. S tem bo prenehalo ono črtanje in pripisovanje in zopet črtanje z rdečo tinto, da izgleda ona listina vse drugo kot šolsko naznani. Tudi je prenaplajeno določilo v citiranem odloku, da naj se v rubriki, kadar otrok ne plača kolkovine 5 Din, napiše počez: »Redovan v Matičnem listu«, vendar pa to ob strani tako, da more učitelj naknadno vpisati tudi rede, ako prinese otrok pozneje kolkovino ali izpričevalo o uboštvi. S tem navodilom misli šolska oblast preprečiti morebitne zlorabe od strani otrok, da ne bodo sami vpisovali redov v prazne rubrike. —

No, mi pa mislimo, če se pušča že naprej prostor za naknadno vpisovanje redov, se bodo naši malčki lahko še dalje posluževali tega »praznega« prostora v vpisovalni samski rede, kakršnih si želijo. Ali bi ne bilo boljše, da bi se ravnali vsaj tu po znanem Pilatovem izreku: »Kar sem pisal, sem pisal«, in naj bi se v to rubriko vpisalo končnoveljavno: »Ni plačal(a) takse«, in sicer v rubriki navzdol, ne pa počez, kakor pravi odlok. Dalje ne bi smelo na novih izkazih manjkati prostora za lepljenje kolkov, pri vsakem letnem, oziroma polletnem izdanju šolskega žiga in podpisa upravitelja. S tem bi se tudi bolj odpravile površnosti pri spisanju izkazov, katere biča omenjeni odlok.

† Nestorju posavskega učiteljstva Antonu Kokotu v spomin. Na Božič dopoldne je mirno priplaval Angel Miru in rahlo zastislil oči za vselej našemu Tonetu in pohitel z njegovo dušo v kraj, kjer ni bridkosti. Iz naših vrst si šel v počitek, ki ga nisi poznal. Zato si si iztekel zaslug, ki jih je deležen samo tisti Tvoje vrste. Ena izmed preminulih je ta, da si služil 40 let v Pišecah, kjer Ti niso bila pota postlana z rožicami. Ze sama doba 1864 do 1904 je bila le doba za osvobodjenje šolstva. Ti si zastavljal vse svoje sile in Tvoja jeklena volja je dala okolici značaj prerajanja. Komaj 20-letnik 1864. leta si postavil novo svojo delavnico, za takrat lepo šolsko poslopje, kjer se je zbirala mladež cele fare, dokler se ni postavilo novo monumentalno poslopje 5-razredne šole leta 1904. Takrat si šel v pokoj s 40 leti plodnosnega delovanja in bil odlikovan z zlato kodlajno za Tvoje velike zasluze. Tvoje uspešno delovanje izven šole Ti je poklonilo 7 diptom in izvolitev za častnega občana občine Pišce in častnega člana Bralnega društva istotam. Koliko drugih pohval in priznanj pa nisi pokazal, ker si bil preskromen. Pišečke griče si obnovil, prerodil v cvetoče vrte, ki se jeseni klanjajo nakiteni najlepšega sadja, zapuščene vinske griče po trtni uši si spremenil nazaj v vinske gorice, kjer se zopet razlega lepa slovenska pesem, ki si jo s tako verno vsepovsod in vsikdar gojil. Zato pa, dragi Tone, snivaj sladki sen med prijaznimi sadonosnimi in vinorodnimi griči; vse to je Tvoje veliko delo. Tvoji dobri rodini pa naše globoko sožalje.

— Odlikovanje: Na rojstni dan Nj. Velikanstva našega kralja preteč. leta je bil odlikovan v Brežicah tamkajšnji tovariš šolski upravitelj Joža Bohinc z redom Sv. Save V. vrste. Pred službo božjo se je zbrala šolska mladina z vsem učiteljstvom tamk. šole v lepo okrašenih telovadnicah, kjer je g. vladni svetnik dr. Gregorin slovesno pripel red Sv. Save povdarjaje posebej njegove zasluze na kmetijskem polju, od koder je to visoko odlikovanje bilo priporočeno. Ko se je tov. upravitelj zahvalil gospodu vladnemu svetniku za ta visoki čin s prošnjo najvdatenja zahvale na Nj. Velikanstvo kralja Aleksandra I., mu je čestital tov. Minka Vizjakova. Na to je bil prijetno zabavni večer med tovariši in prijatelji na Zdolah.

— 150.000 uradnikov v Jugoslaviji. Po podatkih, ki jih je zbralo proračunsko oddeljenje ministrstva financ in ki se nahajajo v poročilu finančnega odbora Narodne skupščine, je bilo 1. avgusta 1925 v Jugoslaviji 150.000 uradnikov I. kategorije 11.625, II. kategorije 32.112, III. kat. 14.606, zvanikov 20.018, služiteljev 16.425, dnevnika 14.484, žandarjev in finančnih stražnikov 28.020, podoficirjev 5894 in oficirjev 6649. Torej skupno 149.833. Ukaznih uradnikov je 40%. — Država meri 248.848 km². Razdeljena je na 33 oblasti in 386 srezov. Občin je 5076, naselbin 27.306. Mestá štejejo skupno 2.533.183 ljudi. Celokupnega prebivalstva je 13 milijonov.

— Ze v drugič je razpisano upraviteljsko mesto v Zetalah, zelo idiličnem kraju, kjer razpolaga šola (nova stavba) s krasnim stanovanjem in obširnimi vrtom. Tovariši, ne zamudite ugodne prilike!

— Dijaški dom v Beogradu. Iz nerazprodanih blokov, ki nam jih je vrnilo nekdo okrajno učit. društvo, smo razvideli, da je razpošiljala bloke tudi centrala v Beogradu. Da ne bo zmešnjav, prosimo, naj društva vodijo račune za te bloke le s centralo, nam pa nakažejo denar in vrnejo one nerazprodane bloke, ki smo jih poslali z okrožnico z dne 21. okt. 1926, št. 287.

UJU — poverništvo Ljubljana.

Nova napredovanja, imenovanja, upokojitve itd.

— i Nova imenovanja. Na osnovi čl. 6. in 15. uradn. zak. so imenovane: Julijana Fistrova v Bianco (srez Brežice), Ana Erženova v Zabukovje (srez Brežice), Albina Sketeljeva v Podzemelj (srez Črnomelj), Julija Klemenčičeva k Sv. Lenartu (srez La-

ško), Marija Verovškova v Polhov Gradec (srez Ljubljana), Marija Zupanova v Rakitno (srez Ljubljana), Olga Föderbergova v Begunje (srez Logatec), Pavla Sedejeva v Grahovo (srez Logatec), Anica Zupančeva v Gorje (srez Radovljica), Erna Kunstlova k Ksaveriju (srez Gornji grad), Marija Karlićeva v Pečice (srez Smarje), Franja Jeralova v Zenavlj (srez Murska Sobota).

Ferijalni Savez učiteljstva.

— f Zborovanje UFS v Mariboru 29. dec. p. l. Podpisani je podal kratka a jedrnata poročila o dosedanjem ferijalnem delovanju, o akciji FUJU in ponovnem pristopu k FS. Povdarjal je, da ne bodimo samo takrat ferijalci, kadar nastopijo počitnice, ampak nudimo FS tudi moralno pomoč med šolskim letom in ko prejmejo vsa učit. društva okrožnice, pričakuje popolne opore v prvi vrsti od onih, ki so se udeležili te ali one ekskurzije.

Plačilne obveznosti so sedaj bolj enostavne, ne oziraje se na čas pristopa k FS, in so sledeče: vstopnina 5 Din, članski prilog 15 Din, prilog za »Našo domovino« 5 Din, »Fer. legitimacija« 5 Din, članarina 2 Din je 20 Din, skupaj 50 Din!

Podružnice ne obstajajo, ampak samo v vsaki pokrajini poverništva, združena v glavnem poverjeništvu!

Pravice članov. Pristop k vsem svratištem in kolonijam, ev. brezplačne hrane, navedene v vsakoletnem »Popisu olakšic«. V svrhu spoznavanja tov. iz drugih pokrajin bomo imeli prenočišča in ev. hrano, kar bo javljeno vse v »Popisu olakšic« ob koncu šolskega leta.

Obračam se do vseh ferijalnih učiteljev s prošnjo, da mi do konca aprila sporoče, ako so pripravljeni dati prenočišče v vel. počitnicah s pripombo: čas, ali za vse ferijalce tudi dijake, ali samo za učitelje ali učiteljice, natančen kraj (železniška postaja in oddaljenost od postaje). Isti apel pošljemo v vse pokrajine! Vsestranska korist je brezdvomna: Ako boste potovali z vlakom, ali s kolesom, ali peš, boste imeli v mnogih krajih širom naše države ne samo prenočišča, ampak tudi vodstva, ki so tako potrebna na potovanjih, ako hočete ustrezati svojem namenu! Seznanili se bomo z raznimi tov., upoznali vse in to kolikor mogoče z malimi finančnimi žrtvami! Z lažjim srcem in z večjim veseljem se boste podali na pot! Izposlovali bomo dovoljenje za obisk raznih industrijskih naprav ete! Ublažimo si sami pot spoznavanja, saj še pri mnogih okrajnih zborovanjih se ne spoznamo!

— f Ekskurzija na Francosko. Sklenjeno je bilo, da bi se vršila ta ekskurzija meseca julija. Stopili smo v stik z učit. društvom v Parizu in ko prejmemo odgovor, sporočimo program, budget ete! — Isto velja za kolonije ob morju! — Nadalje se je sklenilo, da ustanovimo tudi ferijalni pevski zbor in zato se obračamo do vseh učiteljev (ic), pevcev (k), da sporoče to tov. Logarju, La porje pri Slov. Bistrici, pri katerem dobe vsa potrebna navodila. — Vabim vse tov., ki se še niso priglasili za FS, da to store čimprej, javijo naj svoje predloge in agitirajo za prenočišča o vel. počitnicah in pričakujemo, da slov. tov. (ice) ne bodo zastajali za hrvatskimi in srbskimi! S ferjal. pozdravom! Slavko Mrovlje, glavni pover. UFS — Jesenice — mešč. šola.

Stanovska organizacija.

Vabila

— Učiteljsko društvo za celjski okraj ima v soboto 15. januarja 1927 svoj občni zbor z nastopnim vzporedom: 1. Zadnji zapisnik in letno poročilo tajnikovo. 2. Blagajnikovo poročilo. 3. Poročilo knjižničarjevo. 4. Razprava o osnutku novega šolskega zakona — glavni referent tov. Volavšek. 5. Volitve novega odbora. 6. Vprašalna skrinjica in slučajnosti. Odbor prosi vse tovariše in tovarišice, da se pripravijo na 4. točko dnevnega reda ter že doma formulirajo izpreminjevalne predloge.

— Slovenjgraško okrajno učiteljsko društvo ima glasom društvenega sklepa svoj redni občni zbor v četrtek dne 13. januarja 1927 ob 11. uri v Slovenjgradu z vzporedom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi, društvene in stanovske zadeve. 3. Tajnikovo in blagajnikovo letno poročilo. 4. Volitve novega odbora. 5. Predavanje tov. Mencina, našega zastopnika v ožjem sosvetu pov. UJU. 6. Slučajnosti. Polnoštevilna udeležba obvezna! Posebna vabila se ne bodo pošiljala. — Predsednik.

Poročila:

+ Brežiško-sevniško učiteljsko društvo je zborovalo dne 4. dec. t. l. v Brežicah. Radi slabega vremena je bila udeležba le poveljna. Od 84 članov je kljubovalo viharju in deževju 54 udeležencev.

Ob 1/211. uri otvoril tov. predsednik zborovanje, iskreno pozdravi zastopnika posavskega učiteljstva v UJU tovariša Rob. Plavšaka z željo,

da usmeri vse svoje sile v ožjem sosvetu združenosti — upoštevajoč neovržne zahteve opozicije, predstavi članstvu tov. Elizo Kukovčevico iz šmarškoroškega okraja, čestita tov. Bohincu na odlikovanju ter tovarišema Gajšku in Štrbenku na prestatem uspešljenostnem izpitu, kakor tov. Čopiču na sprejemu v višji tečaj višje ped. šole v Zagrebu.

Po bratski dobrodošlici novovstopivšim članom tovarišem Ferlugu, Vutkoviču, Gabriči-Pirčevu, Zabjaku, Repičevu, Štrbenku, Gradnu in Torelljevi se je prešlo k rednemu društvenemu delu.

Tov. gđ. Kukovčeva je referirala o temi: »Računski pouk v smislu učenčeve samodelavnosti«. Iz bogatih izkušenj je podala referentinja nebroj nasvetov, kako je pritegniti na nižji stopnji učenca pri računstvu k smiselnemu sodelovanju, kako je učitelju praktično operirati, jemati zgled iz življenja, podajati snov igrate a trdno in vezati vse računске operacije. — Navdušen aplavz je bil priznanje, a tiha želja po oni risarski kredici, ki jo ima referentinja tako v oblasti, je bila splošna. Za srednjo in višjo stopnjo se nadaljuje referat pri prihodnjem zborovanju.

Poleg drugih društvenih zadev se je debatiralo o urejanju »Učit. Tov.«, ki je v zadnjem času še precej objektivno, o razpečavanju bloka za »Djački dom« v Beogradu, ki se na predlog tov. Knapiča odkupi iz društvene blagajne, zlasti pa o novem projektu zakona o narodnih šolah. Osnovo tega zakona pregleda po točkah v »Učit. Tov.« učiteljsvo sledečih šol: 1. Brežice, 2. Dobova, 3. Kapele, 4. Bizeljsko in Stara vas, 5. Pišce, 6. Globoko, 7. Artiče, 8. Rajhenburg, 9. Senovica, 10. Videm, 11. Senovo.

Poročilo o pokr. skupščini v Celju je mesto odsotnega tovariša J. Pečnika prečital tov. Vadenal, o državni skupščini v Beogradu pa je prav zanimivo poročal tov. Ravbar.

Tov. Čopič stavi predlog, naj se zborovalci izjavijo, ali se strinjajo s sklepi celjske skupščine — za kar je od 54 članov glasovalo 31 tovarišev. Tov. Štrbenk pa stavi še dodatni predlog, da smo za deklaracijo in poverjeništvu, vendar s pristavkom, da deluje v tej smeri, da se obe skupini združita.

Dalje predlaga tov. Čopič resolucijo glede podaljšanja prepotrebniš dopustov učiteljicam, materam, ki je po sedanjih odredbah prekratek, naglašujoč posebno dopust pred porodom. — Resolucija, ki je bila soglasno sprejeta, se vpošlje pov. UJU v nadaljnje postopanje.

Sledila je resolucija tov. Šuterja glede učiteljev-vojakov, ki zahtevajo zase iste pravice kot jih imajo učitelji-nevojaki. — Tudi ta resolucija se vpošlje pov. UJU.

Ko se je še določilo, da se vrši prihodnje zborovanje (občni zbor) dne 5. februarja 1927 v Brežicah, je tov. predsednik z lepimi besedami zaključil pet ur trajajoče zborovanje.

A. Voglar, predsednik. G. Aparnik, tajnik. + Učiteljsko društvo za srez Murska Sobota je imelo svoj letni redni občni zbor v četrtek, 16. decembra 1926 v Murski Soboti. Navzočih je bilo 35 tovarišev (ic).

V pozdravnih besedah je tov. predsednik omenjal rojstni dan Nj. Vel. kralja, kar so navzoči pozdravili s trikratnim »Živio!« — Omenjal je tudi smrt našega sivolasega in zaslužnega premiera g. Nikole Pašiča, ki je v teku svojega dolgega življenja deloval na ujedinijenju Jugoslovenov. Končno se je spomnil bivše naše tovarišice in članice Kolar, ki je minule dni umrla v Pertoci.

Zapisnik zborovanja z dne 25. septembra l. l. je bil odobren.

Dopisi. Tov. predsednik je naznanil članstvu vsebino došlih dopisov; ker se tiče vsebine dopisov le društva, ne navažamo tu zadevne debate.

Tajniško poročilo. Iz tega povzemamo, da je imelo društvo v minulih poslovnih dobi 4 zborovanja z 2 znanstvenima referatoma. Našem stanovskemu pokretu je posvetilo društvo največjo pažnjo, zlasti je s posebno radostjo pozdravilo vzpostavitev enotne fronte slovenskega učiteljstva. Ugostavljamo, da je mursko-soboško učiteljsko društvo med onimi, ki so z največjo simpatijo pozdravili našo vodnico: deklaracijo.

Blagajniško poročilo izkazuje: izterjane članarine (zaostanek) iz 1925. leta 4494 Din, Vplačana članarina za 1926. leto 14.937 Din, izterjati pa je še 4075 Din. Izdatkov je bilo 11.771 Din. — Društvu »Učit. dom« v Mariboru smo nakazali 800 Din. Moramo še nakazati 3000 Din. Na predlog tov. Hočevarja je izreklo navzoče članstvo zaslužen zahvalo tov. Štubelj, ki je uspešno zastavil svoje moči, da je spjel bardo društvene blagajne na čisto pot.

O pedagoških krožkih. V srezu imamo tri pedagoške krožke s sedeži v Murski Soboti, v Križevcih in pri Sv. Jurju. Vsi trije krožki delujejo redno in jako uspešno. Obširno poročilo o krožkih bo sestavil tov. Hočevar in ga priobčil v »Učit. Tov.«

Volitve so se vršile z listki. Izvoljen je bil sledeči odbor: A. Požegar, predsednik; K. Kočar, podpredsednik; M. Dujc, tajnik; M. Štubelj, blagajnik; A. Verteš, T. Rusjen, C. Hočevar, I. Titan in M. Prelogova, odborniki. Pregledovalca računov: E. Antauer, M. Deškovič; delegati za pokr. skupščino: C. Hočevar, M. Dujc, M. Deškovič; delegat za glavno skupščino: C. Hočevar. — Spreminjevalne predloge k osnutku šolskega zakona sestavijo tov. C. Hočevar, I. Titan, A. Rusjan in M. Dujc.

Določitev članarine. Poleg obveznega prispevka za UJU, ki ostane nespremenjen, plača vsak član-ica za domače društvo letno 25 Din, mesto dosedanjih 20 Din. — Po ostri in burni debati glede prispevka za »Učit. dom« v Mariboru se sklene: Naš delegat bo na občnem zboru »U. D.« predlagal, da se dosedanj prispevki znižajo za 50%. Ako društvo »U. D.« na to ne bo pristalo, preneha naše društvo kot tako biti član »U. D.«, posameznikom pa je na prosto dano, da podpirajo to ustanovo po svojih močeh. — M. Dujc, tajnik.

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom
Izdela Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Franciškanska ul. 6.
Učiteljstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah
zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist „UČITELJSKEGA KONVIKTA“ v Ljubljani in „UČITELJSKEGA DOMA“ v Mariboru.